

چکیده: دولتمردان و سیاست‌گذاران به دنبال بهبود رفاه، رضایت و اعتماد عمومی در جامعه هستند و مهم‌ترین ابزار آنان برای تحقق این مهم، تصمیم‌ها و سیاست‌هایی است که در پیش می‌گیرند. چنانچه این تصمیم‌ها و سیاست‌ها ساده‌اندیشانه، ناگهانی و بدون در نظر گرفتن پیامدهای آن باشد نه تنها به حل مشکلات و چالش‌ها و یا استفاده از فرصت‌ها کمکی نمی‌کند بلکه خود به مشکلی جدید تبدیل می‌شود و برای حل آن باید منابع و هزینه‌های فراوانی صرف شود. تصمیم آگاهانه و هوشمندانه نتیجه سنجش و ارزیابی پیامدهای آن می‌باشد. پیامدسنجی به معنای پیش‌بینی و تحلیل آثار و عواقب احتمالی تصمیم است و بر اساس شواهد و اطلاعات دقیق و معتبر انجام می‌شود و تصمیم‌گیران را پیش از اتخاذ تصمیم از پیامدهای احتمالی آن آگاه می‌کند. پیامدسنجی تصمیم‌ها و مقررات در کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه (OECD) از سال ۱۹۷۴ آغاز گردید و از سال ۲۰۰۸ همه این کشورها در تصمیم‌گیری‌ها و مقررات‌گذاری، این رویکرد و ابزارهای مرتبط با آن را به کار می‌بندند. برخی از کشورهای آسیایی از جمله سنگاپور، کره جنوبی، ژاپن، اندونزی و مالزی نیز از این روش برای ارتقای کیفیت تصمیم‌ها و مقررات بهره می‌برند. این در حالی است که علی‌رغم وجود توصیه‌ها و مبنای دینی و اعتقادی در فرهنگ ما، متأسفانه این رویکرد و استفاده از آن برای بهبود کیفیت تصمیم‌ها و مقررات در کشور جایی ندارد. مقاله حاضر با هدف معرفی پیامدسنجی تصمیمات / تدوین مقررات به‌عنوان ابزاری برای تصمیم‌گیری و مقررات‌گذاری با کیفیت، ابتدا به ضرورت و اهمیت این مفهوم می‌پردازد و پس از مروری بر چالش‌های تصمیم‌گیری در بخش دولتی، محورهای مهم و فرایندهای پیامدسنجی تصمیمات / تدوین مقررات را بیان می‌کند و در انتها به آموزه‌های آن در بخش دولتی می‌پردازد.

واژگان کلیدی: مقررات‌گذاری بهتر^۱، پیامدسنجی^۲ تصمیم‌ها، پیامدسنجی قوانین و مقررات^۳

مقدمه

دولت و سازمان‌های دولتی، به‌عنوان متولی منافع عمومی همواره در حال تصمیم‌گیری هستند و کیفیت اثر بخشی و کارآمدی طرح‌ها و برنامه‌های آنان، تابع کیفیت تصمیم‌هایی است که اتخاذ می‌کنند؛ تصمیم‌هایی که بتواند اهداف مورد انتظار خط‌مشی‌گذاران و تصمیم‌گیران را محقق کند، تنظیم‌گری‌های مورد نظر را انجام دهد، رانت و تبعیض برای گروه‌های خاصی از جامعه ایجاد نشود و رقابت سالم میان کسب و کارها را تضمین نماید؛ هزینه‌های اضافی و غیرضروری بر مردم و دولت تحمیل نکند؛ موجب بهبود وضعیت فرهنگی، اجتماعی و محیط زیستی شود؛ بر روابط کشور با کشورهای دیگر تاثیر منفی نگذارد و....

پیامدسنجی

تصمیمات/تدوین مقررات

حلقه مفقوده تصمیم‌گیری در بخش دولتی

ابراهیم صادقی |

معاون امور مطالعات نظام‌ها و فناوری‌های مدیریتی، سازمان اداری و استخدامی کشور

نسترن علنی |

کارشناس امور مطالعات نظام‌ها و فناوری‌های مدیریتی، سازمان اداری و استخدامی کشور